

Porsgrunn kommune

Kultur, idrett og fritid

Vestfold og Telemark fylkeskommune
Postboks 2844
3702 SKIEN

Deres ref.

Vår ref.
20/13382-4

Dato
12.02.2021

Svar på høring - ny kulturstrategi 2021 - 2024 Vestfold og Telemark fylkeskommune

Porsgrunn kommune ønsker å berømme Vestfold og Telemark fylkeskommune for at det er lagt opp til en strategiprosess med bred medvirkning fra kommunen og fra frivillig og profesjonelt kultur- og idrettsliv.

Fylkets kulturstrategi skal være et styringsdokument som sier hvordan fylkeskommunen skal utøve rollen som regional utviklingsaktør, med tydelige uttalte mål og prioriteringer.

Vårt høringssvar gis med bakgrunn i hvorvidt våre innspill fra forrige høringsrunde er hensyntatt, samt om formålet med planen svares opp. I tillegg gis det tilbakemelding på det som det er bedt særlig om innspill til; ingresser – beskrivelse av hovedtemaene, mål, tiltak og temadokumenter.

INNSPILL

Den mangfoldige kunst og kulturlivet utfolder seg lokalt, i kommunene. Kulturstrategien må derfor operasjonaliseres i **samspill** mellom det offentlige, profesjonelle, det frivillige og de mange kulturinstitusjonene. Etter vår oppfatning er fylkets viktigste rolle å understøtte det lokale kulturlivet, samt bidra i større satsninger regionalt og nasjonalt. Fylket bør bidra til/sørge for at regionen som helhet (og dets aktører) representerer **mangfoldet** i kunst og kulturlivet. (Alle kommuner bør ikke satse på alt.) Antall understrategier bør begrenses og kulturstrategien bør samordnes med kommunale kulturplaner.

Kulturen sin betydning for både det enkelte individet og samfunnet er godt beskrevet innledningsvis. Ambisjonen om at vårt nye fylke skal være et kulturfylke med stor K er det lett å stille seg bak.

Kulturstrategiens temainndeling

I Porsgrunn kommune sitt innspill til arbeidet med ny kulturstrategi (brev datert 28.09.20) var vår tilbakemelding at inndelingen med valgte overordnede tema var hensiktsmessig. Som overordnet strategi for det utvidede kulturbegrepet savnes generelt mer innhold knyttet til idrett, friluftsliv og folkehelse.

Postadresse
Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse
www.porsgrunn.kommune.no

Telefon: +47 35 54 70 00
Epost: postmottak@porsgrunn.kommune.no

Bankgiro:
Org.nr.: 939991034

Temainndelingen i seg selv fungerer, og hvert hovedtema er godt beskrevet i ingressen. Når man leser videre under mål og tiltak, så «smuldrer» strukturen litt opp. Spesielt tiltakslistene blir uoversiktlige fordi de er en «blanding» av både detaljerte tiltak og tiltak som favner «over mye». Et forslag, med forbehold om oppbyggingen av temadokumentene, er at noen av de mer detaljerte tiltakene kanskje hører hjemme i temadokumentene, og at selve strategien bør holde seg på et mer overordnet nivå. Når noen tiltak blir nevnt spesifikt, så kan man få inntrykk av at andre ikke er prioritert uten at det nødvendigvis stemmer. Kanskje tiltakene i større grad burde vært knyttet opp mot målene?

Temadokumenter

Vi stiller oss bak skisserte forslag til temadokumenter.

Hovedtemaer, mål og tiltak

2.1 Stedsutvikling

Ingressen beskriver på en god måte kultur sin betydning i ett steds utvikling både hva kultur gjør med menneskene og menneskene med stedet.

Men det er uklart for oss hva som skal være fylkets regionale identitet, eller identitets-markører. Under tiltak synliggjøres 5 satsingsområder (kulturelle fyrtårn). Dette som et svar på innspill om behov for tydelige prioriteringer.

Vi savner **Porselen** som fortsatt er en levende og unik kulturarv. Da en satsing på *Porselen som attraksjon*, i perspektiv av kulturarv, næring, reiseliv, i samarbeid med relevante aktører (Porselensmuseet, Kunsthall Grenland, Porsgrunn porselensfabrikk osv.). En kulturarv som nå også blir koblet til Europa gjennom EuropeenRoutesOfCeramics. Dette er en satsing som kanskje også hører hjemme under temakapittelet 2.6 *Internasjonalisering*.

Det beskrives videre en satsing på store kultur- og idrettsarrangement. Det er bra med kommuneovergripende arrangementer. Men her savner vi en konkretisering. Det nye fylket har som mål å være en attraktiv region for profesjonelle kunstnere og kulturinstitusjoner. Tiltak som vi identifiserer som oppfølging av dette målet er bl.a. å engasjere kunstnere i stedsutviklingsprosesser.

I Porsgrunn har dette bl.a. kommet til uttrykk gjennom Grenland Friteater sine mange teaterprosjekter, herunder **Porsgrunn Internasjonale teaterfestival (PIT)** og **Stedsans** som de mest kjente.

Et annet tiltak er å bidra til å løfte samtidskunsten. Her savner vi også en konkretisering. For Porsgrunn er det i tillegg naturlig å løfte frem **Greenlight District** – en tverrfaglig kunstfestival som arrangeres i et samarbeid mellom flere kunstinstitusjoner i Telemark, bl.a. Kunsthall Grenland. Kunstfestivalen belyser regionens utvikling og utfordringer i spenningsfeltet mellom industri og bærekraft. Denne festivalen bør utvikles til å omfavne større deler av den nye regionen, både innenfor kunstmiljøet og aktører innenfor samme tematikk.

Det er også ønskelig å koble Porsgrunn til **verdensarven** både til industriaksen Rjukan-Notodden og Telemarkskanalen.

Tematikk rundt kystkultur og sjøveien knytter i stor grad nedre del av regionen sammen, og bør ha potensiale for en felles satsing.

Vi leser med glede understrekingen av **Den kulturelle skolesekken** (DKS) sin rolle i arbeidet med å formidle fylkets og den enkelte kommune sin kulturarv. Dette er et viktig tiltak for at barn og unge skal bli kjent med sin bys historie og identitet.

2.2 Inkludering

Her beskrives en rekke gode tiltak. Sentrale inkluderingsarenaer beskrives - som f.eks. bibliotekene. Og kjente ordninger trekkes frem – som f.eks. **Den kulturelle skolesekken**. Et tilbud som vi er glad for at det settes ytterligere fokus som et viktig tiltak for å utjevne sosioøkonomiske forskjeller, og gi alle barn og unge likeverdig tilgang på profesjonelle kunst og kulturopplevelser.

Biblioteket nevnes mange ganger i strategien. Vi leser det som at denne arenaen er høyt prioritert, og det er bra. Når det gjelder innholdet i den nasjonale bibliotekstrategien opp mot denne strategien, så savnes det en tydeligere satsning på **digital formidling**, men det kommer kanskje i temadokumentet?

Porsgrunn kommune har lang tradisjon for særskilt satsting på barn og unge. Siden 2004 har vi formidlet

billedkunst, teater, litteratur og musikk til barnehagene. I ”**Den kulturelle bæremeisen**” er fokuset på opplevels-dimensjonen, og det å gi barn et møte med kunst utviklet og formidlet av profesjonelle kunstnere. Vi er derfor glade for at fylkeskommunen ønsker å utrede muligheten for å kunne tilby et kulturprogram i barnehagene. Porsgrunn kommune deltar gjerne i dette arbeidet, om ønskelig. Fylkeskommunen har allerede et nettverk / samarbeidskommuner hvor konserter tilbys. Dette nettverket i kombinasjon med DKS systemet er egnet til å utvikle en formidlingsordning for barnehagebarn.

Som i tidligere spilt inn ønsker vi velkommen en satsing hvor **Ung Kultur Møtes** blir et helårig tilbud. Det bør sees i sammenheng med den enkelte kommunes kultur- og fritidstilbud til ungdom.

Det vi savner under dette punktet er kulturtilbud til eldre. Vi ønsker oss følgende formulering: «*Det skal fortsatt tilbys våre eldste i institusjoner kvalitativt gode tilbud via **Den kulturelle spaserstokken***»

2.3 Kunnskap

Fylkeskommunen understreker sin rolle på en god måte i ingressen, og temaet svarer godt opp i forhold til våre tidligere innspill - fylkeskommune som er en ressurs og et kompetansesenter.

Under tiltakene stiller vi spørsmål ved prioriteringen som er gjort i forhold til punktet: «*Det skal lages en kunnskapsoversikt over herregårder i fylket*». Overklassekulturen er svært godt ivaretatt både materielt og immaterielt innenfor kulturarvsfeltet, mens arbeiderklassehistorie ikke er nevnt her. Industriarbeiderkulturen knyttet til verdensarv aksene bør inn som eget punkt både med ivaretagning av bygg/arkitektur, og med egen kunnskapsoversikt.

2.4 Aktivitet

Vi er usikre på i hvilken grad mål og tiltak er med på å gi tydelige prioriteringer og forutsigbarhet for de mange aktørene som skaper aktivitetene. Vi sitter, som beskrevet innledningsvis, igjen med spørsmål om hva fylket kommer til å prioritere de neste fire årene. Dette omhandler bl.a. **drift- og prosjektstøtte til lokale kulturaktører, særlig med regional betydning**. For Porsgrunn er det viktig at aktører som Grenland Friteater, Porselensmuseet, Dansekunst i Grenland og Kunsthall Grenland med sin regionale funksjon understøttes av fylket og får forutsigbare rammer. Dette er alle aktører som får statsstøtte, og dermed er anerkjent som vesentlige kulturinstitusjoner i regionen.

Et annet eksempel er satsningen på festivaler og større arrangementer. I ingressen står det: *Et arrangement er i seg selv en aktivitet. I Vestfold og Telemark gjennomføres det en rekke forskjellige kulturarrangementer, slik som festivaler, foredrag, forestillinger, konserter, kino, markeder, mesterskap, spel, turneringer, utstillinger og vandringer*. Dette finner vi i liten grad igjen i punktene 2.4.1. Mål og 2.4.2. Tiltak, med mindre det er knyttet til bærekraft og/eller arrangement der fylkeskommunen selv står som arrangør.

Grønnere profil og bærekraft er viktig, men det savnes en satsning på det som kommer først, nemlig de store arrangementene som er så viktig for å gi de store opplevelsene. Det er snakk om et mangfold av proffe aktører som arrangerer alt fra store festivaler som kan defineres som lavterskeltilbud, til smale nisjefestivaler. Dette er i stor grad snakk om viktige identitetsmarkører for mange ulike steder og miljøer. Men en festival så mye mer enn en identitetsmarkør. Det er en arbeidsplass, møteplass og en viktig formidlingsarena for et mangfold av utøvere og uttrykk. Vår region har store **festivaler/arrangement** innenfor flere uttrykk, her kan nevnes musikkfestivaler, litteraturfestivaler, kunsthallfestivaler og teaterfestival. Som regional utviklingsaktør bør fylket vurdere hvordan disse kan understøttes og utvikles.

Det bør opprettholdes gode **støtte/tilskuddsordninger** for prosjekter, arrangement, festivaler og produksjoner som kan skape et mangfold av kunst-, kultur- og idrettsopplevelser i regionen.

Kulturskolen som opplærings- og kulturaktør må inn i strategien. Kulturskolen en viktig arena for å tilrettelegge for egenutøvelse av kunstneriske uttrykk. Sammenhengen i det kulturelle økosystemet bør synliggjøres, herunder; kulturutvikling, kulturtilbud, kulturoppføring og folkehelse.

2.5 Arenaer

Som vi har understreket innledningsvis er vår oppfatning at fylkets viktigste rolle er å understøtte det lokale kulturlivet, samt bidra i større satsninger regionalt og nasjonalt. En viktig arena under utvikling i Porsgrunn er **Teaterparken – et nasjonalt senter for fri scenekunst**. Et prosjekt den gamle fylkeskommunen og vertskommunen har bidratt med forprosjektmidler til, og som vi håper følges opp i den kommende 4 års perioden. Et slikt nasjonalt senter vil være av betydning for scenekunstmiljøet i

regionen.

I tillegg er det ønskelig at fylket bidrar til etablering av «Dansens Hus» som lokalitet for vårt regionale kompetansesenter for dans, **Dansekunst i Grenland**. Dette er en viktig arena som en del av den nasjonale infrastrukturen for dans.

Utover dette forventes det at fylket bidrar til utvikling av regionale idrettsanlegg. Sammen med Vestfold og Telemark Idrettskrets bør fylke utarbeide en plan for regionale idrettsanlegg. Og det må avsettes fylkeskommunale investeringsmidler for å bidra til realisering. For Porsgrunn er det f.eks. aktuelt med et regionalt anlegg for friidrett.

I forhold til biblioteket savnes det en tydeligere utdyping av digitale arenaer. Dessuten bør fylket vurdere om gaming (spill) skal være en kultursatsing i regionen.

Det er mange framvisningsarenaer i det nye fylket, en av disse er de mange kulturhusene. Fylket bør ha en bevissthet i forhold til å understøtte bruken av disse. Det er ønskelig at fylkeskommunen tar initiativ til å få på plass et regionalt nettverk for kulturhusene.

Det savnes en avklaring og tydeliggjøring av satsninger og roller på museumsområdet. Dette i lys av det pågående arbeidet nasjonalt knyttet til museumsfeltet og behovet for samordning av museumslandskapet i det nye fylket.

2.6 Internasjonalisering

Det er bra å ha en internasjonal orientering og «ta pulsen» på global utvikling innen for kulturfeltet. Dette bør sees i sammenheng med de ovennevnte kulturelle fyrtårnene med internasjonal relevans, samt opplevelsesbasert reiseliv og kulturisme. Eksempelvis Porselensarven som nå gjennom EØS samarbeid settes på kartet i Europa via EuropeenRoutesOf Ceramics.

Med hilsen

Målfrid Hålimoen
Avdelingsleder

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Rådmannen, Per Sortedal, Postboks 128, 3901 PORSGRUNN
Rådmannens stab, Hendrik Knipmeijer, Postboks 128, 3901 PORSGRUNN